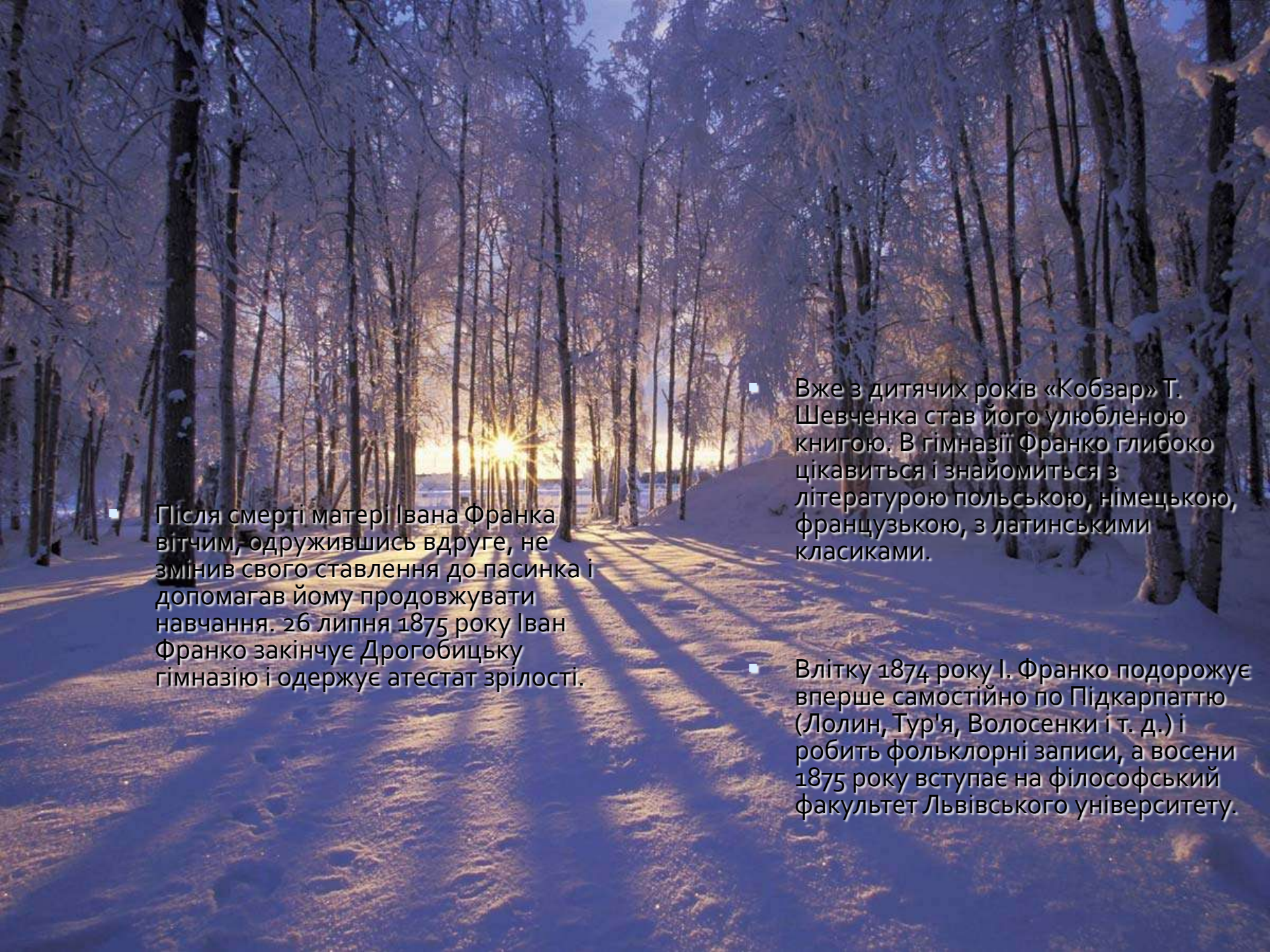

Іван Франко
(1856 — 1916)

ІВАН ЯКОВИЧ ФРАНКО НАРОДИВСЯ 27 СЕРПНЯ 1856Р. У ПІДГІРСЬКОМУ ВИСЕЛКУ НАГУЄВИЧІ ДРОГОБИЦЬКОГО ПОВІТУ В РОДИНІ СІЛЬСЬКОГО КОВАЛЯ.

Вчився він у сільській школі, спочатку в Нагуєвичах, а потім у Ясениці Сільній, у Губичах; з 1864 по 1867 рік — у Дрогобицькій школі василіян, а далі у гімназії, яку закінчив 1875р.

■ Після смерті матері Івана Франка вітчим, одружившись вдруге, не змінив свого ставлення до пасинка і допомагав йому продовжувати навчання. 26 липня 1875 року Іван Франко закінчує Дрогобицьку гімназію і одержує атестат зрілості.

■ Вже з дитячих років «Кобзар» Т. Шевченка став його улюбленою книгою. В гімназії Франко глибоко цікавиться і знайомиться з літературою польською, німецькою, французькою, з латинськими класиками.

■ Влітку 1874 року І. Франко подорожує вперше самостійно по Підкарпаття (Лолін, Тур'я, Волосенки і т. д.) і робить фольклорні записи, а восени 1875 року вступає на філософський факультет Львівського університету.

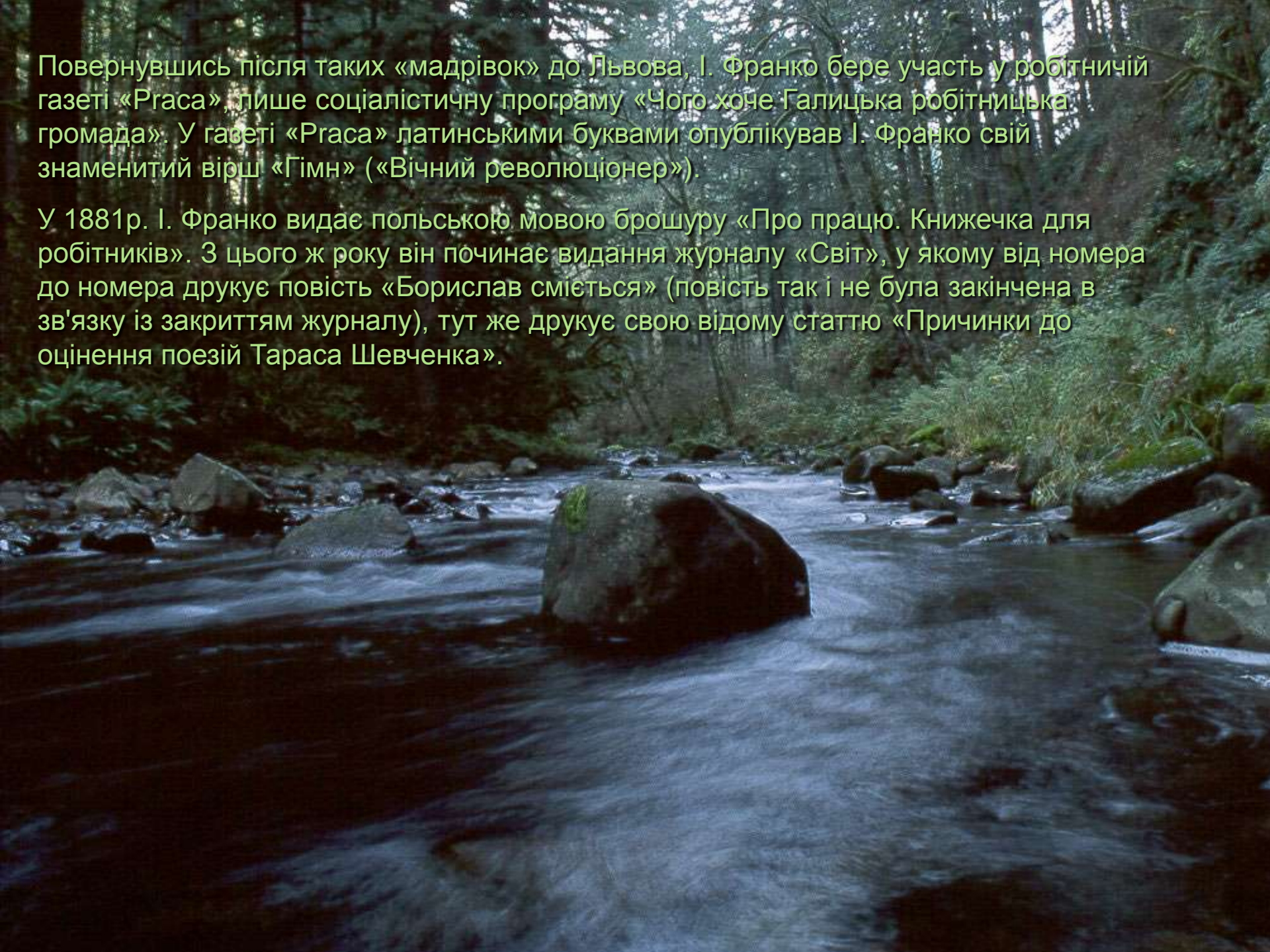

І. Я. Франко.

Доноси галицьких реакціонерів спричинили першою арешт І. Франка та членів редакції журналу «Друг». Після звільнення з тюрми (він просидів у тюрмі майже 8 місяців до суду, а засуджений був на 6 тижнів арешту) І. Франко, що був до того «соціалістом по симпатії, як мужик», включається в соціалістичний і робітничий рух Галичини, стає на шлях активної боротьби з австрійською монархією, з носіями соціального і національного гніту в ній.

В кінці 1878 року І. Франко став редактором органу друкарів «Праса» і перетворює його на орган всіх робітників Львова. Він починає видавати «Дрібну бібліотеку», пише для віденського «Слов'янського альманаха» ряд новел, серед них «Муляра» для нової задуманої газети «Нова основа», «Борислав сміється», працює над перекладами «Німеччина» Г. Гейне, «Фауст» Гете, «Каїн» Байрона і т. д., укладає «Катехізис економічного соціалізму...»

A photograph of a forest stream with large rocks and dense green foliage. The water is clear and flows over the rocks, creating small rapids. The surrounding forest is lush with various green plants and trees.

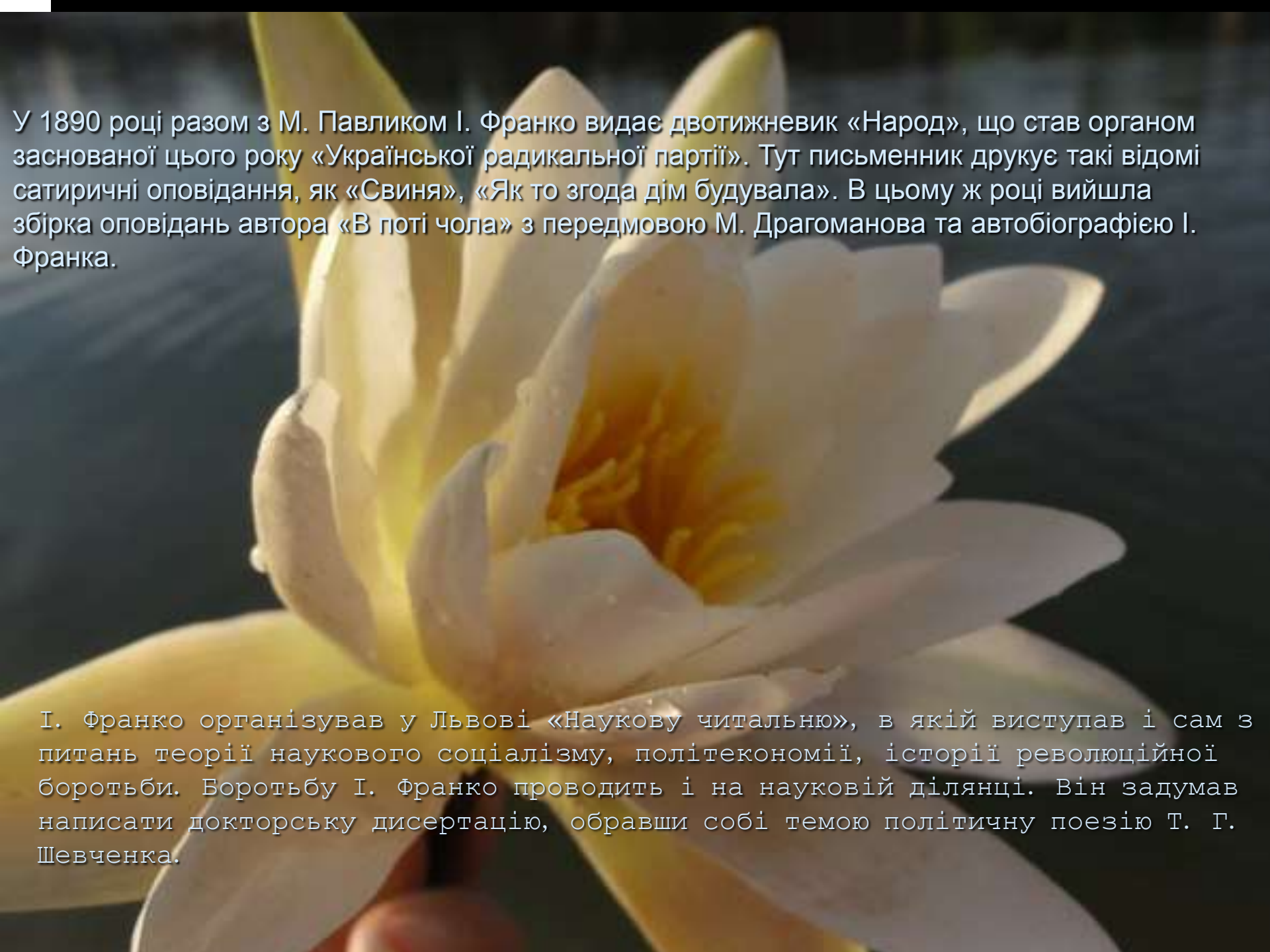
Повернувшись після таких «мадрівок» до Львова, І. Франко бере участь у робітничій газеті «Раса», лише соціалістичну програму «Чого хоче Галицька робітницька громада». У газеті «Раса» латинськими буквами опублікував І. Франко свій знаменитий вірш «Гімн» («Вічний революціонер»).

У 1881р. І. Франко видає польською мовою брошуру «Про працю. Книжечка для робітників». З цього ж року він починає видання журналу «Світ», у якому від номера до номера друкує повість «Борислав сміється» (повість так і не була закінчена в зв'язку із закриттям журналу), тут же друкує свою відому статтю «Причинки до оцінення поезій Тараса Шевченка».

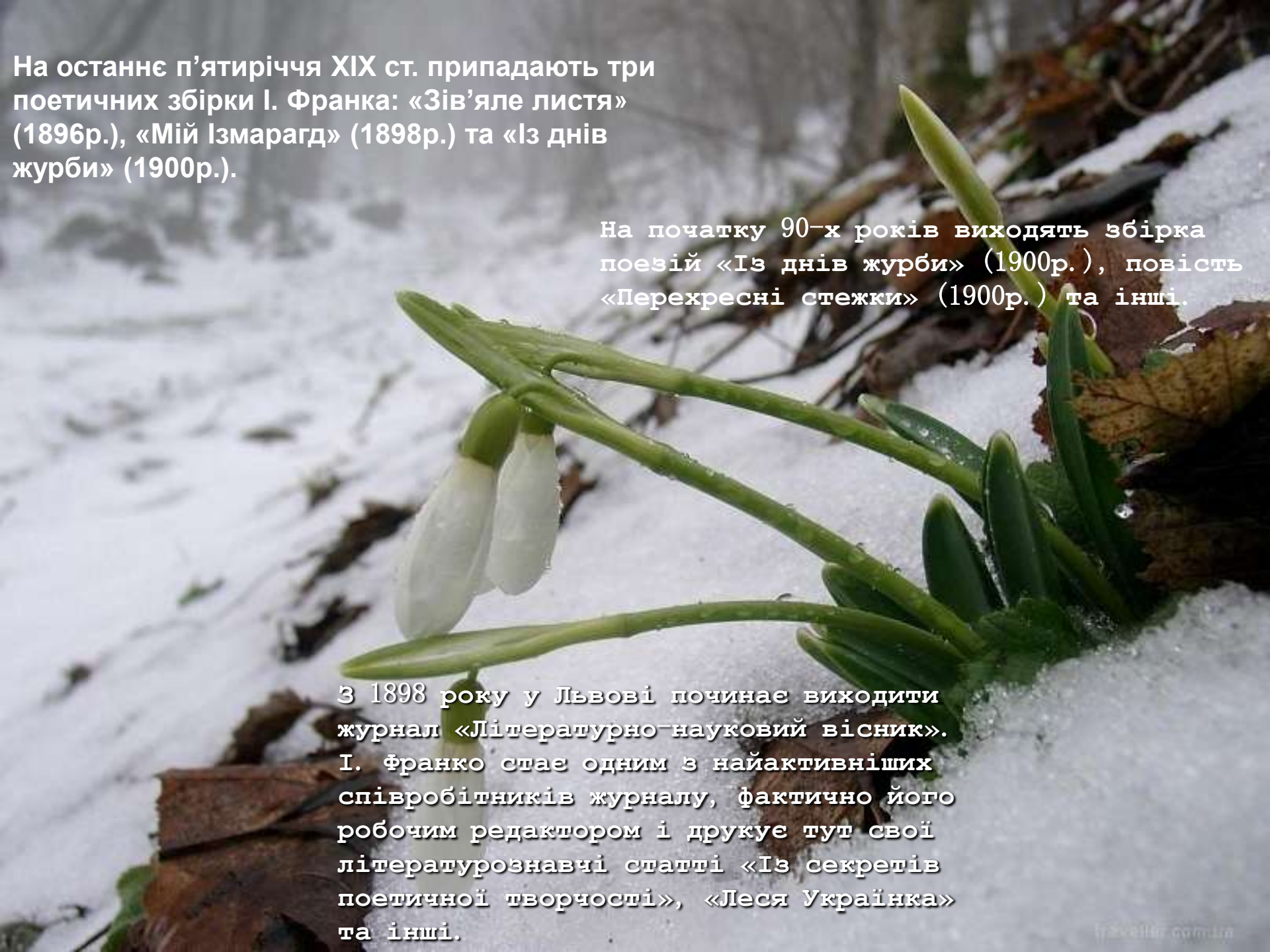
В 1886 році в Києві, в колишній колегії Галагана (тепер середня школа № 92) «у позиченому сурдуді» І. Франко обвінчався з курсисткою Ольгою Хорунжинською і повіз молоду дружину до Львова. Викинутий із «Зорі», без всякого заробітку, автор мусить шукати для себе будь-якої роботи. 1887 року Франко стає співробітником прогресивної на той час польської газети «Кур'єр Львовський». Цього ж року виходить збірка «З вершин і низин»

Скрутне матеріальне становище письменника змушує його працювати в народовській «Правді». В травні 1889р. він пориває з «Правдою» і у відкритому листі «Кому за цесаром» виступає проти націоналістичної замкненості «правдян».

У 1890 році разом з М. Павликом І. Франко видає двотижневик «Народ», що став органом заснованої цього року «Української радикальної партії». Тут письменник друкує такі відомі сатиричні оповідання, як «Свиня», «Як то згода дім будувала». В цьому ж році вийшла збірка оповідань автора «В поті чола» з передмовою М. Драгоманова та автобіографією І. Франка.

І. Франко організував у Львові «Наукову читальню», в якій виступав і сам з питань теорії наукового соціалізму, політекономії, історії революційної боротьби. Боротьбу І. Франко проводить і на науковій ділянці. Він задумав написати докторську дисертацію, обравши собі темою політичну поезію Т. Г. Шевченка.

На останнє п'ятиріччя ХІХ ст. припадають три поетичних збірки І. Франка: «Зів'яле листя» (1896р.), «Мій Ізмарагд» (1898р.) та «Із днів журби» (1900р.).

На початку 90-х років виходять збірка поезій «Із днів журби» (1900р.), повість «Перехресні стежки» (1900р.) та інші.

З 1898 року у Львові починає виходити журнал «Літературно-науковий вісник». І. Франко стає одним з найактивніших співробітників журналу, фактично його робочим редактором і друкує тут свої літературознавчі статті «Із секретів поетичної творчості», «Леся Українка» та інші.

В 1904 році, влітку, І. Франко викладає історію української літератури на «Наукових курсах» у Львові (вісімнадцятигодинний «Огляд української літератури від найдавніших часів до кінця XIX віку»), цього ж року пише статтю для російського словника Брокгауза і Єфрона «Южнорусская литература». Різке протистояння встановлюється між Франком та українськими націоналістами, особливо Грушевським.

В 1907 році І. Франко знову пробував посісти кафедру у Львівському університеті, але на свою заяву не одержав навіть відповіді.

В 1913 році розпочалися ювілейні святкування сорокаліття літературної діяльності письменника, готувалися до видання ювілейні збірники. Та перша імперіалістична війна обірвала їх видання (збірник «Привіт Іванові Франкові в сорокаліття його письменницької праці 1874 – 1916 рр.» вийшов у Львові 1916р.).

Здоров'я письменника все гіршало. Він виїжджав на лікування в Карпати, був у Києві, в Одесі (1913р.), коли йому ставало легше, знову гарячково брався до роботи. Так, статтю про драму Пушкіна «Борис Годунов» І. Франко написав 1914р., цього ж року написав статтю «Тарас Шевченко» та поеми «Євшан-зілля», «Кончакова слава» і чимало поезій.

У 1915 році здоров'я письменника різко погіршало. Весною 1916 року хворий письменник переїхав до свого будинку у Львові. Тут він склав заповіт 9 березня 1916 року, в якому всю свою рукописну спадщину і бібліотеку просив передати Науковому Товариству імені Т. Г. Шевченка. 28 травня 1916 року Іван Якович Франко заклав навіки свої світлі стомлені очі. 31 травня 1916 року труна з тілом Франка була тимчасово поставлена в орендованому склепі. Лише через десять літ, 1926 року, останки Франкові були перенесені на вічний спочинок у могилу на Личаківському кладовищі. На могилі письменника був споруджений пам'ятник: висічену на камені фігуру робітника-каменяра.

1964 року перед фронтоном Львівського університету імені Івана Франка поставлено йому пам'ятник.

Виконала роботу

Учениця 10- Б класу
Шкарівська Інна Іванівна
10.12.2012 року

